

*Szczegółowe wskazówki dotyczące pisania prac dyplomowych
na kierunku pielęgniarstwo*

WYŻSZA SZKOŁA
ZDROWIA
W GDAŃSKU

**SZCZEGÓŁOWE WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PISANIA
PRAC DYPLOMOWYCH NA STUDIACH PIERWSZEGO
STOPNIA NA KIERUNKU PIELĘGNIARSTWO
O PROFILU PRAKTYCZNYM
W WYŻSZEJ SZKOLE ZDROWIA W GDAŃSKU**

---

1. Treść pracy piszemy **bezosobowo** (np. *zaprezentowane zostaną...*, - *jak już wcześniej wspomniano...*, - *poddane zostaną analizie...*, - *omówione zostaną...*, itp.), *względnie w trzeciej osobie liczby pojedynczej jako autor(ka) – (np. autor(ka) niniejszej pracy przeprowadził(a) badania...*, - *zdaniem autora(ki) niniejszej pracy...*, itp.). **Nie stosujemy formy czasownika pierwszej osoby liczby pojedynczej.**
2. Treść każdej części pracy czy rozdziału zaczyna się od akapitu. Kolejne akapity w tym samym rozdziale stosuje się wtedy, gdy rozpoczyna się nową myśl (lub nowe zagadnienie). **Akapit musi być wyraźnie zaznaczony (wcięcie 1,25 - 1,5 cm).** Nie stosuje się większego odstępu między wierszami (interlinii) dla akapitów. Nie rozpoczyna się też każdego zdania od akapitu (albo od nowego wiersza).
3. Treść pracy powinna być napisana w sposób logiczny, jasny i jednoznaczny. Zadbanie o właściwą formę stylistyczną pracy **jest obowiązkiem studenta**, a nie promotora.
4. Treść pracy powinna być poparta literaturą źródłową. Analiza źródeł powinna zawierać następujące elementy:
  - przegląd materiałów źródłowych i czasopism, czasem podręczników akademickich,
  - ocenę przydatności źródeł dla podjętego tematu pracy,
  - wybór sposobu postępowania i metod, które będą podstawą do własnego opracowania.
  - W pracy z zakresu nauk o zdrowiu nie cytuje się dosłownie literatury w formie: „...treść...” tylko pisze się na jej podstawie własnymi słowami, wyjątkiem mogą być tylko niektóre definicje oraz dosłowny przekaz czyichś słów.
5. Każda wersja pracy (ewentualnie oddawana do sprawdzenia część pracy) musi zawierać:
  - stronę tytułową;
  - streszczenie;
  - założony cel (cele) pracy;
  - plan pracy lub spis treści;
  - prawidłowo wykonane przypisy;

- wykaz literatury cytowanej;
6. Należy przestrzegać standardów edytorskich przyjętych dla prac licencjackich w szczególności:
- krój czcionki w całej pracy: Times New Roman;
  - rozmiar czcionki: 12;
  - interlinia (odstęp między wierszami): 1,5;
  - wyrównanie obustronne (wyjustowanie);
  - marginesy:
    - górny, dolny i prawy – 2,5 cm.
    - lewy – 3,5 cm.

7. **Wycień w treści pracy** dokonuje się:

- przy pomocy cyfr arabskich z kropką (*po kropce spacja i pierwszy wyraz rozpoczynamy z dużej litery, potem średnik, a na końcu kropka, np.:*
  1. Treść;
  2. Treść;
  3. Treść.
- przy pomocy cyfr arabskich z nawiasem (*po nawiasie spacja i pierwszy wyraz rozpoczynamy z małej litery, potem przecinek, a na końcu wylizania kropka), np.:*
  - 1) treść,
  - 2) treść,
  - 3) treść,
  - 4) treść.
- przy pomocy myślników (*po myślniku spacja i pierwszy wyraz z małej litery, potem przecinek, a na końcu wylizania kropka), np.:*
  - treść,
  - treść,
  - treść,
  - treść.

Nie zaleca się używania do wycień: kropek, gwiazdek, strzałek lub innych znaków graficznych (komputerowych). Co najwyżej można zacząć w szczególnych przypadkach wylizanie od cyfr rzymskich.

8. **Numery stron** najlepiej umieszczają na dole strony (stopka) z wyrównaniem do środka. Takie umiejscowienie numerów stron jest szczególnie korzystne w sytuacji drukowania jednego egzemplarza pracy licencjackiej dwustronnie. Jako pierwszą stronę liczymy stronę tytułową pracy licencjackiej – nie umieszczamy na niej jednak numeru 1.

9. W pracach nie umieszczają się dedykacji.

10. Wstawianie ilustracji/tabel/wykresów

- Każda ilustracja (np. tablica, rysunek, wykres czy fotografia) umieszczona w pracy dyplomowej musi mieć swe odniesienie w tekście pracy , np.: *To i to ukazuje tablica 1*, albo po skomentowaniu w nawiasie (*zob.: tablica 2*) i musi być skomentowana!
- Każda ilustracja musi być dokładnie opisana (rodzaj ilustracji, kolejny numer, tytuł, źródło).
- Jeżeli określona ilustracja nie mieści się na stronie, na której się ją przywołało, nie można zostawiać wolnego miejsca na tej stronie. W takim przypadku na tej stronie należy dalej kontynuować rozważania dotyczące kolejnych treści, zaś ilustrację umieścić u góry (na początku) strony następnej.
- Ilustracje należy umieszczać w odległości dwóch wierszy od tekstu - od góry i od dołu, pomiędzy odpowiednimi akapitami tekstu. Zawsze pod ilustracjami należy wskazać jej pochodzenie – po słowie „Źródło:” (z kropką na końcu zdania).
- Wymienione ilustracje/tabele/wykresy należy wykonywać następująco:

Tytuły tablic - numeracja: 1, 2, 3 ..., jednolita dla całej pracy

(Times New Roman 11, pogrubiony, do prawej).

Np.:

Tablica 1

Tytuł tablicy

Tekst w tablicy (Times New Roman 11)			

(ewentualna legenda: Times New Roman 10, wyśrodkowanie)

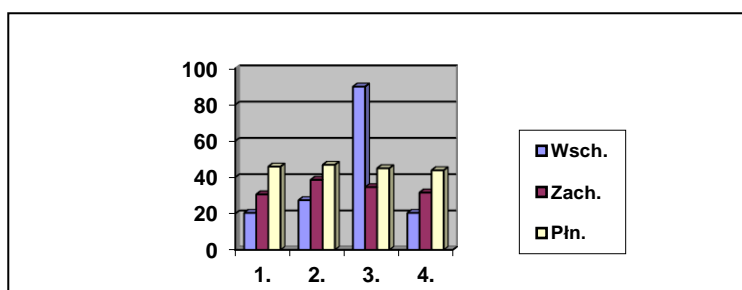
Źródło: Opracowanie własne (np.) na podstawie ...lub [5] (Times New Roman 10, wyśrodkowanie)

Tytuły rysunków, wykresów, fotografii - numeracja: 1, 2, 3 ..., jednolita dla całej pracy

(Times New Roman 11, pogrubiony, do lewej).

Np.:

Wykres 1. Tytuł wykresu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ...
(Times New Roman 10, wyśrodkowanie)

Rysunki/Wykresy:

- wstawiany rysunek lub wykres należy wyśrodkować,
- w przypadku wykresów należy starać się zachować jednolitość graficzną dla całej pracy,
- ewentualne objaśnienia podaje się w podpisie pod rysunkiem,
- pod rysunkiem podaje się jego źródło:

Jeśli rysunek pochodzi z innej publikacji, to po tytule należy wpisać jego źródło.

Źródło: J. Dylewska-Grzelakowska, Kosmetyka stosowana, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999, s. 25.

Jeśli rysunek, jest wykonany przez autora pracy dyplomowej, ale z wykorzystaniem danych materiałów źródłowych, należy zastosować zapis:

Źródło: opracowanie własne na podstawie: J. Dylewska-Grzelakowska, Kosmetyka stosowana, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999, s. 25.

Jeśli rysunek, jest wykonany samodzielnie przez autora pracy dyplomowej, należy wpisać:

Źródło: opracowanie własne.

Fotografie/Zdjęcie

- ilustracje siatkowe (fotografie itp.) powinny być wyraźne,
- powinny być umieszczone centralnie,
- ilustracje zaczerpnięte z innych prac, materiałów firmowych podlegają ochronie prawa autorskiego, należy je opisać, stosując podobne zasady jak przy opisie rysunków: podając źródło,
- nie należy umieszczać fotografii, które posiadają znak wodny (zastrzeżenie praw autorskich),
- umieszczanie fotografii wykonanych osobiście przedstawiające osoby wymaga posiadania zgody tych osób na wykorzystanie ich wizerunku lub wymaga zamaskowania graficznego ich oczu lub całej twarzy.

Tabele:

- należy numerować kolejno,
- powinny być umieszczone centralnie,
- należy unikać skrótów w głównych rubrykach,
- tekst w tabeli powinien być pisany mniejszą czcionką (10 Times New Roman),
- wymiary tabeli nie mogą być większe od wymiarów kolumny,
- jeżeli dane do tabeli pochodzą z innej publikacji, należy bezwzględnie podać ich źródło,
- opis tabeli podobnie jak innych ww. obiektów.

11. Przypisy w pracach z zakresu nauk o zdrowiu i medycznych należy wstawiać zgodnie z tzw. stylem *vancouver* (styl numeryczny) rekomendowanym przez *International Committee of Medical Journal Editors* (http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html)

Przypisy w kwadratowym nawiasie [1], [1,3,10], [1-5] wstawiane są w tekście.

Każdemu numerowi odpowiada jedna pozycja literatury, jeśli publikacja cytowana jest wielokrotnie – zachowuje swoją dotychczasową numerację.

„Postęp w intensywnej terapii i chirurgii zwiększył znacznie przeżywalność osób nawet po ciężkich oparzeniach. Badania wykazują, że u wielu osób można uzyskać korzystne efekty terapii pod warunkiem wczesnego leczenia chirurgicznego i szybkiego wdrożenia kompleksowej fizjoterapii [1–3]. Zadaniem

zespołu prowadzącego leczenie w ostrej fazie jest obniżenie śmiertelności w następstwie rozległych oparzeń, co jednak przyczynia się do znaczącego wzrostu osób wymagających dalszego postępowania terapeutycznego. Dążenie do zmniejszenia niepełnosprawności fizycznej i przywrócenie chorych do aktywnego życia to cel rehabilitacji.

Niepełnosprawność na skutek oparzenia ma swoją specyfikę. Wielu autorów podkreśla wagę kontroli przebiegu procesu gojenia rany oparzeniowej jako prewencji trwałej dysfunkcji narządów i defektu kosmetycznego [4, 5]. Inni zwracają uwagę na zaburzenia psychiczne, będące konsekwencją przeżytego stresu, a równie ważne w procesie terapeutycznym [6–8]. Nie ulega więc wątpliwości, że nowoczesne leczenie chorych, zwłaszcza z rozległymi oparzeniami, wymaga zaangażowania wielospecjalistycznego zespołu chirurga-specjalisty od leczenia oparzeń, specjalistów traumatologów, anesteziologów, psychologów, specjalistów rehabilitacji medycznej i fizjoterapii. Jest to także istotne w kompleksowej rehabilitacji, której ostatecznym celem jest nie tylko przywrócenie fizycznej sprawności, ale optymalna integracja społeczna oparzonych osób, umożliwiająca powrót do w miarę normalnego życia w rodzinie, pracy czy szeroko pojętego życia w społeczeństwie [9–12].

Jednak autorzy publikacji podkreślają, że nie został jeszcze opracowany złoty środek, a metody postępowania różnią się pomiędzy ośrodkami zajmującymi się rehabilitacją oparzonych nawet w tym samym kraju. Wszyscy są zgodni, że pilną potrzebą jest standaryzacja tych działań na podstawie metod naukowych [1, 2].”

(Tomczak H., Nyka W., *Rola współczesnej fizjoterapii w kompleksowym leczeniu chorego po oparzeniu termicznym*. Geryk M. (red.), *Miejsce nauk o zdrowiu we współczesnym świecie. Aspekt terapeutyczny, pielęgnacyjny i organizacyjno-prawny*. Wyższa Szkoła Zarządzania w Gdańsku, Wyższa Szkoła Infrastruktury i Zarządzania w Warszawie, Gdańsk-Warszawa 2013:113-130.)

12. Standardy pracy

Praca licencjacka o charakterze **studium przypadku** zawiera następujące części

- a) strona tytułowa wg wzoru: nazwa uczelni, imię i nazwisko, nr albumu autora, tytuł pracy, imię i nazwisko promotora, miejsce i rok,
- b) **spis treści**,
- c) **wykaz skrótów**,
- d) **wstęp** (zawierający podstawy teoretyczne z uwzględnieniem analizy piśmiennictwa w zakresie podejmowanego przez studenta tematu, definicje jednostki chorobowej, patogenezę i dane epidemiologiczne, objawy, metody diagnostyczne, leczenie, teorię pielęgnowania, udział pielęgniarki w procesie diagnostyczno-leczniczym) - rozpoczęte od nowej strony,
- e) **cel pracy** (wskazanie celu pracy oraz szczegółowych problemów badawczych),
- f) **metodyka badań własnych** (zawierającą cel pracy, problemy badawcze, metody, techniki i narzędzia badawcze, organizację i przebieg badań) - rozpoczęte od nowej strony,
- g) **opis przypadku pacjenta** w ujęciu studium przypadku, przez które należy rozumieć szczegółowy i systematyczny opis sytuacji oddziałujących na pacjenta w ciągu wskazanego okresu czasu, opisu zmian, jakie w tym czasie zachodzą zarówno w psychice jak i zachowaniu pacjenta w jego zdrowiu i funkcjonowaniu w chorobie) - rozpoczęte od nowej strony,
- h) **opieka pielęgniarska nad pacjentem** (prezentująca plan opieki nad pacjentem uwzględniający: diagnozę pielęgniarską, cel zaplanowanych/podejmowanych działań, interwencje pielęgniarskie/planowane działania, ocena podjętych działań) - rozpoczęte od nowej strony,
- i) **podsumowanie/ewaluacja** - rozpoczęte od nowej strony,
- j) **wnioski** wynikające z postawionego celu, ewentualną dyskusję - rozpoczęte od nowej strony,

- k) **streszczenie** w języku polskim i opcjonalnie w języku angielskim - rozpoczęte od nowej strony,
- l) **bibliografia** – rozpoczęta od nowej strony,
- m) **wykaz zdjęć, rysunków, tablic, tabel, wykresów itp.** – poszczególne wykazy rozpoczęte od nowej strony
- n) oświadczenie o samodzielnym opracowaniu pracy dyplomowej.

SZCZEGÓŁOWE WYTYCZNE DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW PRACY

- Treść powinna być podzielona logicznie na rozdziały, podrozdziały, ewentualnie kolejne poziomy podrozdziałów. Podział ten powinien stanowić spójną całość.
- Treść zaczyna się zawsze od akapitu (wcięcie ok. 1,25 cm). Kolejne akapity stosuje się w przypadku omawiania nowej myśli lub zagadnienia w danym rozdziale/podrozdziale.
- Treść powinna być poparta odpowiednią literaturą źródłową, którą należy wskazać albo poprzez zastosowanie w nawiasie kwadratowym odnośnika numerycznego do literatury w bibliografii zaraz po przetaczanej informacji lub taki odnośnik literaturowy należy zastosować na końcu danego akapitu.

Wykonywanie tytułów rozdziałów, podrozdziałów i punktów:

Rozdział I TYTUŁ ROZDZIAŁU

(duże litery, pogrubiony, wyśrodkowany: Times New Roman 14)

1.1. Tytuł podrozdziału

(pogrubiony, do lewej: Times New Roman 13), numeracja 1.1., 1.2., 1.3. itd.

1.1.1. Tytuł punktu

(pogrubiony, ponumerowany, do lewej lub kaskadowo: Times New Roman 12).

1.1.2. itd.

- Pomiedzy tytułem rozdziału a tytułem podrozdziału, jak również pomiedzy tytułem podrozdziału a tytułem punktu raczej nie stosuje się **tekstu „wprowadzającego”**.
- **Po tytułach** (rozdziałów, podrozdziałów, punktów i ilustracji) **nie stawia się kropek!**
- W treści można umieszczać ilustracje, zdjęcia, tabele i inne elementy graficzne (wg szczegółowych wskazówek opisanych poniżej), lecz do każdego z nich musi być odnośnik w tekście, np. ....*co ukazuje Fotografia nr 3*, lub .....*czerniak ma postać ciemnej plamki na skórze (Fot.2)*,...

1) Spis treści

- Miejscem spisu treści jest druga strona pracy dyplomowej.
- Podstawą jego budowy są poszczególne rozdziały, których liczba zależy od piszącego – najczęściej ich ilość wynosi 3-4.

- Rozdziały nie tylko obrazują układ pracy, ale także porządkują treść merytoryczną.
- Najlepiej spis treści wykonać automatycznie przypisując odpowiednie „Nagłówki” w programie „Word” dla wszystkich tytułów odpowiednio ponumerowanych już rozdziałów i podrozdziałów w tekście pracy.
- Wymagania edytorskie do całości spisu treści:
  - czcionka Times New Roman – rozmiar 12 pkt.,
  - odstęp między wierszami 1,5
  - pogrubienie.

Przykładowy spis treści:

WSTĘP	1
ROZDZIAŁ I KLINICZNE ASPEKTY [...].....	2
1.1. Definicja [...].....	3
1.1.1. Epidemiologia [...].....	4
1.1.2. Czynniki ryzyka [...].....	5
1.1.3. Objawy [...].....	6
1.1.4. Rozpoznanie i leczenie [...].....	7
1.2. Edukacja pacjenta chorego na [...].....	8
1.3. Udział pielęgniarki w procesie diagnostyczno-leczniczym.....	9
ROZDZIAŁ II CEL PRACY	
2.1 Cel pracy.....	12
2.2 Problemy badawcze.....	12
Rozdział III METODYKA BADAŃ WŁASNYCH.....	10
3.3 Metody, techniki i narzędzia badawcze.....	31
3.4 Organizacja badań.....	32
ROZDZIAŁ IV OPIS PRZYPADKU PACJENTA.....	11
ROZDZIAŁ V OPIEKA PIELEŃNIARSKA NAD PACJENTEM... ..	12
5.1 Proces pielęgnowania chorego	42
5.2 Ewaluacja działań pielęgniarskich.....	51
PODSUMOWANIE.....	13
STRESZCZENIE.....	14
BIBLIOGRAFIA	15

2) Wstęp

- powinien zajmować 1-2 strony,
- wprowadza w przedmiot pracy,

- zawierający podstawy teoretyczne z uwzględnieniem analizy piśmiennictwa w zakresie podejmowanego przez studenta tematu, definicje jednostki chorobowej, patogenezę i dane epidemiologiczne, objawy, metody diagnostyczne, leczenie, teorię pielęgnowania, udział pielęgniarki w procesie diagnostyczno-leczniczym.

3) **Cel pracy**

- stawia problem badawczy oraz zarysowuje główny cel i zakres pracy, który tutaj musi być jasno sprecyzowany, akapit dotyczący celu pracy powinien mieć brzmienie np. *celem niniejszej pracy jest...*,

4) **Metodyka badań własnych**

- w tej części należy opisać metody, techniki i narzędzia badawcze, organizację i przebieg badań.

5) **Opis przypadku pacjenta**

- powinien zajmować 1-2 strony,
- opis w ujęciu studium przypadku, przez które należy rozumieć szczegółowy i systematyczny opis sytuacji oddziałujących na pacjenta w ciągu wskazanego okresu czasu, opisu zmian, jakie w tym czasie zachodzą zarówno w psychice jak i zachowaniu pacjenta w jego zdrowiu i funkcjonowaniu w chorobie).

6) **Opieka pielęgniarska nad pacjentem**

- Prezentująca plan opieki nad pacjentem uwzględniający: diagnozę pielęgniarską, cel zaplanowanych/podejmowanych działań, interwencje pielęgniarskie/planowane działania oraz ocenę podjętych działań),

7) **Podsumowanie/Zakończenie**

- Jest to nawiązanie do wstępu i celu pracy, gdzie Autor podsumowuje przedstawione treści. Może on też poruszyć inne zagadnienia i problemy związane z tematem pracy, wyrazić swoją opinię w danym temacie czy porównać swoje przemyślenia z wnioskami płynącymi w dostępnej literaturze. Należy:
  - udowodnić osiągnięte cele,
  - przeprowadzić reasumpcję wyników,
  - realizować zasadę przejścia od szczegółowych do ogólnych ustaleń,
  - zawrzeć refleksję dot. osiągniętych wyników,
  - ustosunkować się do kwestii podjętych w pracy.

8) **Wnioski**

- Należy syntetycznie lub w podpunktach przedstawić najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonego badania/badań, które stanowią realizację i odpowiedź na postawiony wcześniej cel pracy.

9) **Streszczenie**

- Powinno zajmować około 1 strony (600 do 1000 znaków), ma za zadanie:
  - przekształcić obszerny materiał w krótszy tekst, aby tym samym skupić się na najważniejszych wątkach pracy,

- informuje potencjalnego czytelnika o treści pracy dyplomowej,
  - pod streszczeniem można umieścić 5-6 słów kluczowych, które definiują problematykę pracy.
- Poszczególne rozdziały pracy w streszczeniu powinny być rozpoczynane od nowego akapitu.

10) **Bibliografia**

- Stanowi numeryczny (wg kolejności cytowań) lub rzadziej alfabetyczny spis literatury źródłowej wykorzystywanej do pisania pracy – każda publikacja otrzymuje kolejny numer w tym miejscu tekstu, w którym po raz pierwszy jest przywołana.
- Każdej książce, publikacji czy stronie internetowej przypisuje się tylko 1 numer, na który w treści Autor się powołuje wpisując ten numer w nawiasie kwadratowym na końcu zdania przed kropką, po zacytowaniu treści (nie dosłownym) lub na końcu danego akapitu, np. *treść* [4]. lub ....*treść* [4,8,15]. lub ....*treść* [5-9].
- Znaki przestankowe stosowane w zapisie bibliograficznym (. , : ;) są umowne, najważniejsze, aby stosować je konsekwentnie.
- Wytyczne do zapisu literatury w zależności od typu źródła:

➤ **Książka:**

Nazwisko i inicjał imienia, *Tytuł*. Wydawnictwo, Miejsce wydania i rok.

[1] Jarosz M. *Suplementy diety a zdrowie. Porady lekarzy i dietetyków*. PZWL, Warszawa 2008.

[2] Dega W., Milanowska K., *Rehabilitacja medyczna*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 1983.

➤ **Książka pod redakcją:**

Nazwisko i inicjał imienia redaktora (red.), *Tytuł*. Wydawnictwo, Miejsce wydania i rok.

[3] Jarosz M. (red.). *Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz wskazówki dotyczące zdrowego stylu życia*, IŻŻ, Warszawa 2008.

[4] Wojnarowska B. (red.). *Edukacja zdrowotna*. PWN, Warszawa 2007.

➤ **Autor instytucjonalny:**

[5] FAO Food And Nutrition Paper 91, *Fats and fatty acids in human nutrition. Report of an expert consultation*, Food And Agriculture Organization Of The United Nations, Rome 2010.

➤ **Artykuł w czasopiśmie (liczba autorów 1 – 6):**

Nazwisko i inicjał imienia (do 6 współautorów, jeśli więcej to dalej „i wsp.” lub „et al.”), *Tytuł artykułu*. Tytuł czasopisma (lub jego skrót) Rok; Wolumen (numer – może zostać pominięty, jeśli numeracja stron w obrębie kolejnych miesięcy jest ciągła): strony.

W przypadku paginacji rzymskiej należy ją zachować.

[6] Kołłątaj B., Kołłątaj W., Karwat I.D., *Nieprawidłowe nawyki żywieniowe u nastolatków – badania wstępne*. Probl. Hig. Epidemiol. 2008; 89: 395–400.

[7] Scahill L., Carroll D., Burke K., *Methylphenidate: Mechanism of Action and Clinical Update*. J. Child Adolesc. Psychiatr. Nurs. 2004; 17 (2): 85–86.

[8] Frontini A., Cinti S., *Distribution and development of brown adipocytes in the murine and human adipose organ*. Cell Metab. 2010; 11: 253–256.

➤ **Artykuł w czasopiśmie (liczba autorów powyżej 6):**

[9] Kratz O., Diruf M.S., Studer P., Gierow W., Buchmann J., Moll G.H. i wsp., *Effects of methylphenidate on motor system excitability in a response inhibition task*. Behavioral and Brain Functions 2009; 5: 12.

➤ **Artykuł w czasopiśmie (autor instytucjonalny):**

[10] Centers for Disease Control and Prevention (CDC), *Vital signs: HIV infection, testing, and risk behaviors among youths – United States*, Morbidity and Mortality Weekly Report 2012; 61 (47): 971–976.

➤ **Artykuł, rozdział lub część monografii zbiorowej:**

Nazwisko i inicjał imienia, *Tytuł artykułu/rozdziału/części*. [W:] Nazwisko i inicjał imienia redaktora (red.), *Tytuł książki*. Wydawnictwo, Miejsce wydania i rok: strony.

[11] Szponar L., Mojska H., Ołtarzewski M., *Thuszcze*. [W:] Jarosz M. (red.), *Normy żywienia dla populacji polskiej – nowelizacja*, IŻŻ, Warszawa 2012: 44–58.

[12] Piórecka B., Żwirska J., Kozioł A., Krawczyk A., Schlegel-Zawadzka M., *Sposób żywienia i stan odżywienia dzieci w wieku przedszkolnym w regionie krakowskim*. [W:] Bartnikowska E. (red.), *Fizjologiczne uwarunkowania postępowania dietetycznego*, cz. 2. Wyd. SGGW, Warszawa 2004: 629–634.

➤ **Publikacje internetowe**

W przypadku artykułu lub książki j.w., strona www [data dostępu].

[13] International Longevity Centre-UK and The Merc Company Foundation, *The state of ageing and health in Europe*, Merc & Co., Inc, London, Whitehouse Station, NY 2006, www.ilcuk.org.uk/files/pdf_pdf_4.pdf [data dostępu 24.09.2013].

➤ **Strony internetowe:**

[14] www.pzh.gov.pl [data dostępu: 12.04.2014]

11) **Wykazy/spisy**

Miejscem na wykazy/spisy: rysunków, tabel, wykresów itp. są strony końcowe pracy. Wykazy układamy alfabetycznie, tzn.: wykaz fotografii, rysunków, tabel itp.

Przykładowa kolejność:

- wykaz/spis fotografii,
- wykaz/spis rysunków,
- wykaz/spis tabel.

Konkretny wykaz zaczynamy podawać od malejących do rosnących oznaczeń/numerów wg kolejności występowania w pracy. Każdy wykaz/spis rozpoczyna się od góry nowej strony.